

سه له فیه ت

دریژ بوونه وه یه کی سر و شتی

ئیسلامی پیشینه

نه ک دینیکی تازه و سروپیکی نژی

پیش ئیمه بوون. وه لای زانایان وشه ی ناوبراو بۆ سی جيله چاکه که ی سه ره تاي ئیسلامه تی به کار دیت وه کو له حه دیسدا هاتوو:

(⁽¹⁾)

* - وه سه له فیه ت بریتی یه له تیگه یشتن له ئیسلام و په یره وی کردنی وه کو پیغه مبه ره (ﷺ) و هـ او لانی و شوینکه وته کانیا ن و ئیمامی شافعی و مالک و أحمد و بوخاری و موسلیم... هتد، نه ک تیگه یشتن و په یره وی کردنیکی هه رزه

بسم الله الرحمن الرحيم
والحمد لله وبعد/

خوینه ری به ریژ:

* - زۆر جار لیږه و له وی گوی بیستی وشه ی سه له فیه ت ده بین و هه ر یه ک به جوړیک و به گویره ی به رژه وهندی خو ی ده ی ناسینی و باسی لیوه ده کات، جا بۆ ئه وه ی به گویره ی قورئان و سوننه ت و لیک دانه وه ی زانایان له م وشه یه بگه یه ت فه رموو له گه ل ئه م پوون کردنه وه یه ی خواره وه له لایه ن مامۆستایه کی سه له فی یه وه: وشه ی سه له ف له زمانی عه ره بی دا به واتای (پیشین) دیت. و اتا ئه وانه ی له

(1)

کارانه یا خود سیاسی و حزبیانه یا خود
حماسی و خواريجانه، یا خود تقلیدی
کویرانه!

* - سه له فیه ت بریتی نیه له گروپیکی
حزبی تازه داهینراو یا خود ته ریفه تیک یا
مه زه بیکی فیهی تازه داهاتوو، به لکو
دریژبونه وه یه کی سروشتی)

(ئیسلامه . واته سه له فیه ت خودی
ئه و ئیسلامه یه که پیشینه چاکه کانمانی
له سه ربووه نه که ئیسلامه تی یه کی
تازه وه زور به ئاسایی و سروشتی دریژ
بوته وه و هاتوو - به ویستی خوا - تا
گه یشتوو به ئیمه . وه به دریژی میژی
ئیسلام ساتیک نه بووه که ئیسلامه
پیشینه که (سه له فیه ت) نه بوو بیست
وکوم لیک له سه ری نه بوون! وه به رده وام
کوم لیک هر ده میننه وه له سه ر ئه م
ئیسلامه پیشینه .

که واته سه له فیه ت هر بووه چونکه
بریتی یه له و ئیسلامه ی که پیغه مبه ر به
هاوه لانی راگه یاندوو به لام گروپه کان
له بارود و خیکی تاییه ت و نا ئاسایی و
ناسروشتی دروست بون له ئاکامی
پرووداو یک یا کیشه یه ک یا له کاردانه وه ی
فشاریک . وه پوژی دامه زرانندن
ودامه زرنه رانی هر یه که یان و هوئی
دامه زراننده که یان دیاره . وه ته مه نیان

کورته ، به لام سه له فیه ت ته مه نی له گه ل
ته مه نی ئیسلامه .

* - سه له فیه ت هه موو ئه و خه لکه
موسولمانه ده گریته خوئی که له سه ر
فیره تی ئیسلامه تی ماون، بوئی هه
پیویستیان به ناو تو مارکردن وه وه یه و
پیناس ناکات به پیچه وانه ی گروپه تازه
له دایک بووه کان که کورت هه له اتوون
له سه ر ئه ندامانیان به ته نها وخواوه نی
پیناسی تاییه تن!

* - وه خوائی گه وره فرمان به هه موو

له بهرچی موسولمانی سه له فی بین؟

موسولمانان ده کات به ده ست گرتن به و
ئیسلامه دیرینه ی که پیشینانمان (سه له ف)
له سه ری بوون:

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ
اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ﴾^(۱)

واته موسولمانه پیش که وتوه کانی
پیشین له کوچ کردوو و پشتیوانه کان
(واته سه له فی صالح) وه هه روه ها
ئه وانه ش که شوینیان که وتون به باشی
(واته سه له فیه کان)، په روه ردگار پازی
بووه لییان وئه وانیش پازی بوون لیی

(۱) { : } .

وبه هشتانیکی بو ناماده کردون که
 پوباری زوریان به ژیردا ده پوات وبه
 به رده وامی تیایدا ده میینه وه وه ئه وه
 سه رفرازی مه زنه ۰۰ وه په روه ردگار
 هه په شه یه کی سه ختی کردوه له و
 که سانه ی که شوین غهیری ئه و ریباره
 ده که ون :

﴿وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ (۳)

واته: هه ر که سیک پیچه وانه ی
 پیغه مبه ر(ﷺ) بکات له عه قیده و به رنامه دا
 ولیی جیا بیته وه ! وه شوین غهیری
 ریباری بروداره ته واوه کان - که سه له فی
 صالحن - بکه وی ، ئه وه پرووی پیده کهینه
 پروگه و ریچکه که ی خوئی وده شیخهینه
 دوزه خه وه ، که خراپ ترین شوینه !!

وه پیغه مبه ر(ﷺ) پیی راگه یاندوین که
 ئومه تی ئیسلامی ده بیته به حه فتا و سی
 حیزب و ریچکه “ وه هه مویان بو نا و
 دوزه خن ته نها ئه وکومه له موسولمانانه
 رزگاریان ده بیته که سه له فین واته له سه ر
 ریبارو سوننه تی پیغه مبه ر(ﷺ) و هاوه لانی
 ده پون: وه ک فه رمووی:

)

((

(۱) { : . }

(۱) :

(۱) { : - . }

(۱) { : . }

(۱) { : . }

(۱)

﴿﴾ (۴) .

*- دیارده ی حزبایه تی وپارچه
 پارچه کردنی موسولمانان له ناوئیسلامدا
 به کاریکی ناشه رعی داده نریته چونکه
 موسولمانان هه مویان به یه که وه حزبی
 خوان وکومه لی ئیسلامن وه ک په روه ردگار

فه رمویه تی:

﴿وَإِنْ هَدَاهُمْ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُوا * فَتَقَطُّوا أَرْهَمَ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلَّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾ (۵)

وه په روه ردگار

قه ده غه ی کردوه لیمان شوین ریچکه کان
 بکه وین (وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ) (۶)

ه ﴿إِنَّ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِعَابًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ﴾ (۷)

وه پیغه مبه ر(ﷺ) فه رمویه تی (

- :

- :

(۸) واته له گه ل کومه لی

تیکرای موسولمانان وپیشه واکه یان به نه ک
 له گه ل کومه ل کومه لیان به لکو له هه موو
 کومه لوچکه کان دابیری.

*- زۆر له موسولمانان به هۆی ناکۆکی، وده مارگیری، وپیداگیریان بو وده دست هینانی جلهوی سولته، وههنگاوی به په له وتوند په وانیهان بونه ته هۆی: فه شهل هینان و به ره و دواگه پاندنه وهی موسولمانان و بوارلی ته سگ کردنه وهیان و به لگه دان به دوژمن و نه فامان بو تیروتوانج گرتنه ئیسلام وگالته کردن به ریش و حجاب و دیارده سوننه تیه کان وهك په ره وردگار فه رمویه تی:

﴿وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَعَشَلُوا وَتَذَهَبَ رِيحُكُمْ وَأَصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ﴾^(۱).

واته: پارچه پارچه و ناکوک مه بن ئه گینا فه شهل ده هینن و خیره سه رکه وتن وده سه لاتتان له ده ست ده چیت! وده رمویه تی:

﴿وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ﴾^(۲).

واته: هه چی به لاو تیشکانیکتان توش هاتوه ئه وه به هۆی هه له و په له و سه رکه شی و تاوانی خوتان بوه! وه توند په وان خویان به هیلاک ده چن وهك پیغه مبه ر(ﷺ) فه رمویه تی:)

(وه واقع

شاهیده له سه ر ئه م راستیانه ۰۰

ناوی ﴿سه له فی﴾ بو چی ؟

- په ره وردگار ناوی ناوین موسولمان ﴿هُوسَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ وَفِي هَذَا﴾^(۱)

بویه هیچ ناویکی تر قه بول نیه ، به لام دواى سى سه ده پیروزه که ی سه ره تای ئیسلام له گه له سه ره له دانی بیروکه ی خه له فیه ت که لیک دانه وه و بو چونیک بوو سه باره ت به ئایه ت وحه دیسه کان جیا له تیگه یشتنی پیشینه کانى ئیسلام له هاوه لان و شوین که وته کانیان و ئیمامه کان ! دواى داهاتنی ئه ومه زه به به خه له فیه وده رکه وتنی چه ندان پچکه ی لیک جیا له ناو موسولمانان وه له ژیر ناوی جیا جیا ! زانایانی ئیسلام بو ئه وه ی ئیسلامه دیرینه ئیلاهییه که ی که پیغه مبه ر(ﷺ) و هاوه لانی و پیشه وایانی له سه ر بوو دیارو جیا بیت له مه زه ب و پچکه داهینراوه کان ناوی سه له فیه تیان دانا بو ئیسلامه دیرینه ئیلاهییه که وه ئه م ناوه شیان له ناوه پروکی فه رموده کانى قورئان و سوننه ت وده رگرتوو وهك له سه ره تا ئاماژه مان بو کردن وله و حه دیسه شدا دهرده که ویت:

)

^(۱) { : }

^(۱) { : }

^(۲) { : }

سه له فیه ت دژی توند ره ویستی یه

سه له فیه ت توند ره ویستی وخه لک
توقانندن نیه وه کو خه لکی نه شاره زا
گومانی ئه وه یان پی ده بن به حوکمی
هیش تنه وه ی ریش وپا به ند بونیان
به سووننه ته کانی تری پیغه مبه ر
به لکوسه له فیه ت میان ره وی و عه داله ت و
ره حمه ته و سه له فیه کانیش له پیش هه موو
که س ولایه نیکه وه به ره نگاری توند ره ویان
کرده و به کاریکی ناشه رع ی وزیان به خش
وله ناو به ریان دانا وه وه دیارده ی
زیده ره وی له به کافردانان وململانی له
سه رکورسی ده سه لات پاشما وه و
دریژه پی دانی بوچونی خه واریجه نه ک
سه له فیه ت که واته لی ره دا بو مان
دهر که وت : هه رکه سیك وکومه لیک
له سه رئیسلامی پیشین نه پروات وئیسلام
کورت هه لینیت له حیزبایه تی ته سک دا
یا خود توند ره وانه هه لسوکه وت بکات

له گه ل موسولمانان و زیده ره وی بکات له
به کافردانان و بیته هوی فیتنه و خوین
ریژی، ئه وه سه له فی نیه به لکو هاویری
خه واریجه، هه رچه نده ئه و ناو هه ش له خو ی
بنیست و دیارده ی ریش وچه ند
سوننه تیکیشی پیوه دیار بیست

سه له فیه ت

کونه په رستی و دوا که وتووی نیه
به لکو دژی خورافات و ته قلیدی کو پرا نه یه

وه پرووی نار ه زاییشمان ده که ی نه
ئه وانه ی که به هه له ناوی سه له فی بوئه و
گروپه حیزبیانه به کار ده هیئن یا خود
سه له فیه ت به دوا که وتووی له قه له م
ده دن!! چونکه سه له فیه ت له گه ل
ئه وه شدا که گه رانه وه یه بو دینی ئیسلامی
دی رین بی زیادو که م وده ستکاری (له بواری
په پره وی کردنی دین دا) له هه مان کاتیشدا
هانی موسولمانان ده دات بو پیر تیژی
ولیکو لینه وه و به ره و پیش چوون
له بواری زانست وخزمه ت گوزاری به سودی
دنیا یی و هه ولدان بو قیر بونی ئه و زانسته
دونیا ییه به سوودانه ش که لای کافره کان
هه یه وه پیغه مبه ر (ﷺ) به ها وه لانی
فه رموو:

() () .

واته ئیوه له من شاره زاترن به کاروباره
دونیا ییه کانتان وه هانی موسولمانانی دا
خویان فییری خوینده واری بکه ن لای دیله
کافره کان “ که وابوو سه له فیه ت ریگر نیه
له شارستانیته و پیشکه وتن و نوی خوازی
و داهینان له بواری دونیا ییدا به مەرچیک
پیچه وانهی شەرع نه بیته .

چەند هه ئویستیکی سه له فیانه

* سه له فیه کان پیغه مبهریان له خویان
خوشتەر دهویت و باوه پریان وایه که
پیغه مبهر (ﷺ) به ندهی خویه و نابی
به ندایه تی بو بکریت ﴿﴾
وه نیڕراوی خویه و نابیت سه ریچی
بکریت ﴿﴾ له بهر ئه وه زیده
رهوی له مه نزیه تی ناکن وه کو ئه وانهی
که زیده رهویان له حقهی دا کردوه و له گه
خواهاواری ده که نی ﴿﴾ ،
وه له هه مان کاتیشدا که مته رخه میش
ناکن له شوین که وتنی سوننه ته کانی
وه کو ئه وانهی که سوننه ت به که م داده نین
یا گالتهی پی ده که ن- په نا به خوا- وه که م

ته رخه من له شوین که وتنی ﴿﴾

﴿﴾

وه هه روه ها پیشی نا که ون و هیچ
جوره عیباده تیک له خویانه وه دانا هینن
()

* - سه له فیه کان بی پیزنین له گه
زانایان و پیشه وایان وه کوهه ندی
هه رزه کاری ناتیکه یشتوو که ریزو پلهی
زانایان نازانن و خوشیان نانس و ده لین
خومان له دین تیده گه ین راسته و خو وه
پیوستیمان به تیکه یشتنی زانایان نیه
وه ده لین :

() !!

به لکو سه له فیه کان لایان وایه که
به هوئی لیک دانه وهی زانایانه وه له ئیسلام
تی ده گه ین به لام له هه مان کاتیشدا
زیده رهوی ناکن دهره قیان وله سنوری
خویان تیپه پریان ناکن و سوننه تی
پیغه مبهر (ﷺ) وه لانانین بو قسه ی هیچ
زانایه که وه کو ئه وانهی که رای زانایانی
مه زه ب ده خه نه پیش ده که کانی قورئان
وسوننه ت وه رچی پیچه وانهی رای
مه زه ب بیت یان مانا که ی ده گوین
() یار په ددی ده که نه وه چونکه لای
ئه وان مه زه ب سه رچا وه یه () وه
قورئان و حه دیس فه رعن !

* -سه له فیه کان بی بی پیز نین له گه ل
 پیاوچاگان () ی خاوه ن ئیمان
 وته قوا وه زور پیزیان لی ده گرن، به لام
 زیده ره ویان تیدا ناکه ن و مافی خواجه تیان
 ناده نی و باوه پریان به وه نیه که غه یب زان بن
 یا خود ده سه لاتیان به سه ر بونه وهر دا
 هه بیته یا خود قازنج وزه ره ریان به ده دست
 بیته وه هاواریان ناکه نی و نایان که ن به
 شه ریکی خوا له داوا لی کردن و نه زر بو کردن
 و ئیعتقاد پی بوون

* -سه له فیه کان دژایه تی حاکم
 و کار به ده سه ته موسولمانه کان ناکه ن -
 هه رچه نده که مته رخه م و گونا هبارو سته م
 کاریش بن - وه کو خه واریج وته کفریه کان
 که به په له ن له به کافر دانا نیان و شوپش
 به رپا کردن دژیان و ململانی له گه ل کردنیان
 و په نا بردنه به رته قینه وه و تیرو رو ۰۰ هتد
 بو و ده دست هینانی سولته ۰ وه هه روه ها
 وه ک - و دین فروشه به رزه وه نند
 په رسته کانیش نین که فه توا ده دن له سه ر
 شه رعیه تی کاره ناشه رعیه کانی
 کار به ده ستان و پاساویان بو ده هیننه وه و
 خیانه تیان لی ده که ن و ناحه قیان به حه ق
 نیشان ده دن و زیاتر سه ریان لی
 ده شیوینن و گوی به قیامه تیان ناده ن
 له پیناوی ده ست که وتنی چه ند پله و
 درهه میک!

به لکو سه له فیه کان به پر حم ونیه ت
 پاکن له گه ل کار به ده سه ته کان و خیریان بو
 ده ویین و ئاموزگاری حه قیان ده که ن
 نه گه رچی کار به ده سه ته کانیش لییان نارازی
 بن و به قسه ی به رزه وه ند چه کان زولمیان
 لی بکه ن!

* -سه له فیه کان به حه قی ده زانن که
 کوردیش خاوه نی کیانی ره وای خوی بیته
 وه کو خوای په روه ردگار بو هه موو گه ل
 وهوزیکې داناوه

﴿وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا﴾ (۱۴)

وه به پیویستی ده زانن که پیش هه موو
 قه و میک له خزمه ت قه و مه که ی خو مان دابین
 به رینومایی کردن و به ره و به خته وه ری
 و ئاسوده یی به رده وام بردن وه ئاواته خوازو
 و ئومیده واری سه رفرازی گه له که مانین نه ک
 له ناو بردن و زه لیل بون و ژیر ده سته یی
 یان

بانگه وازی سه له فیه کان بو :

ته نها خوا په رستی و شوین که وتنی

پیغه مبه ر ﷺ و پا به ند بوونه به ئیسلام

له کو تاییدا سه له فیه کان گه وره ترین

بانگه وازیان بو :

* په رستی خوا به ته نها
 و دور که وتنه وه یه له شیرک به هه موو

(۱) { : }

جوړه کانيه وه وه ک په روه ردگار فه رمانی
 پیگردوین به بانگ کردنی خه لکی بولای
 یه ک وشه که به خته وهری دونیاو قیامه تی
 پیوه یه و یه کسانه له نیوان هه مووخه لکی:
 ﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا
 نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا نَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ
 دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ (۱۵).

* وه بانگی خه لکی ده که ن بو شوین
 که وتنی پیغه مبه ران نه ک بو شوین که وتنی
 خویمان وه داوای هیچ پاداش تیکیش
 له خه لکی ناکه ن:
 ﴿يَا قَوْمِ اتَّبِعُوا الْمُرْسَلِينَ * اتَّبِعُوا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ
 مُهْتَدُونَ﴾.

* وه بانگه وازی ده که ن بو حق وعه داله ت
 وره همت وچاکه کاری ودور که وتنه وه له
 خرابه ویه دکاری وستهم وده ست در پیژ کاری
 ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ
 الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾ (۱۶).

() { : . }

() { : . }